

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a nasloga sve pokvaru" Kar. Pod.

Predplata s poštarnom stoji 20 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a seljake 15 novčića za pol godine. Irvan Carevine više poštarnina. Gdje se najde našimajte 8 seljakah te su voljni, da im list saljemo svih ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat demo za 20 novčića na godinu svakomu. Novci se šalju kroz poštarsku Naknadačku. Ime, prezime i naslov Poštne valja jasno oznaciti. Komu List nedodjele na vreme, neka to javi odpravnici u otvorenom pismu, za koje se neplaća nikakva poštarna, napisav Irvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je poslen, to ga i plaća.

Poziv na predplatu.

Molimo sve naše p. n. predplatnike, da nam predplatu za drugo poljeteđe čim prije poslati izvole.

Preporučamo ujedno što vrćemo svim onim našim predplatnikom koji nam štogod duguju za ovu ili prošle godine, da odmah učine svoju dužnost, da uzmognemo ovaj pušči list bez skrbi, neodvisno i neustrašivo ravnati i uredjivati.

U Trstu, 1. Julija 1883.

Uredništvo.

FRANJO JOSIP I.

u Kranjskoj.

Naša braća Slovenci, zaodjenuše svečane haljine, na licu jum sjaj neobičnu radost, ciela je Kranjska odusjevljena slaveč šestogodišnju uspomenu, svoje predaje slavnoj habsburžkoj kući. Kroz šest sto godinah ostali su odani i vjerni toj i sada vladajućoj kući; na mnogobrojnih poljanah potvrdili su svoju vjernost dragocjenom si krvlju a i danas su pripravni dati svoj život za blagoga vladara, cara Franju Josipa. Prva je ova zgoda gdje se može kazati, da Slovenci Kranjske slave dinastičku i narodnu svečanost! Kruna svim svečanostim je prisutnost prejasnoga vladara u sredini Slovenacan. Početio je Njegovo Veličanstvo iz bečkih dvorovah, da med našom braćom u Kranjskoj proboravi njekoliko dana, da se osobno osvedoči o ljubavi harnih Slovenaca, koji mu imadu mnogo zahvaliti, što se svojimi gospodari osjećati mogu u svojoj kući. Pod vladom blago vladajućega cara podigao se je slovenski narod do svoje narodne svjeti, koja mu jamči bolju i ljepšu budućnost.

Dne 11. ovoga mjeseca poslijepodne stupilo je Njegovo Veličanstvo na kranjsko zemljiste te došlo oko 8 sati u bielu Ljubljani sprimljeno neopisivim odusjevljenjem vjernoga si naroda. Na kolodvoru dočekulo ga zemaljsko zastupstvo i gradski načelnik pozdraviv ga njemačkim i slovenskim jezikom, na što je car također njemački i slovenski odgovorio. Ljubljana svu izkičena, kao što nikad nije, zastavam ni broja se nezna, narod sav odusjevljen neprestaje oriti živio vidić lice svojega vladara. Na večer sjaja i dosad u Ljubljani nevidjena bakičada, sve se takmi, kako da izkaže harnost svojem oblubljenom vladaru.

Sledecega dana iz svečane službe božje, kojoj je prisustvovao car i lepa kita dostojanstvenika, bio sve-

izlazi svaki t. i 16. dan mjeseca.

UREDNIĆTVO I ODPRAVNIĆTVO

nalazi se

Corsia Stadion N. 12.

Pisma se šalju platjene poštarine. Vlasti, dopisi i drugi spisi stampaju se il u cijelosti ili u izdvaku, naime prama svojoj vrijednosti i smislu ovoga Listu. Nepodpisani se dopisi neotporebljuju. Osobna napadanja i čisto sukrone stvari nenuzne mjesta u ovom Listu. Pribroćena će pisma tiskaju po 15 novčića, svaki redak. Oglaši se 8 redaka stoje 20 novčića, a svaki redak smršće 15 novčića; il u slučaju opozivanja po što se pogode oglašnik i odpravnici. Dopis je nevršljiv. Uredništvo i odpravnici, osim izvanrednih slučajev, nedopisuju, nego putem svoje Listice.

čani sprejem kranjskoga zemaljskoga zastupstva i drugih raznih deputacija. Pozdravio ga u ime zemlje na čelu sabora zemaljski kapetan grof Thurn na njemačkom i slovenskom jeziku, a Veličanstvo se jo zahvalilo takodjer njemački i slovenski. Isto tako sbluo se jo sa gradskim zastupstvom. Mi si moramo osobito zabilježiti odgovor, kojim se jo car zahvalio svučestvu predvodjenom ljubljanskim biskupom. Car jo kazao: »Veoma me veseli, što kod svečanosti druženja kranjske zemlje sa austrijskim zemljama vidim ovdu sakupljen kler ljubljanske biskupije. Meni je dobro poznato, da kod naučanja spasonosne nauke i kranjski kler u izvršavanju svojevi vrednog zvanja neprestano patriocičkim uzrinosom nastoji sebi povjereni vjernike učiti i vjernost prama starinskoj vladalačkoj kući i njihova srđa upamljivati za pravu ljubav do domovine. Plod vašega blagoslovom urodjela delovanja vidi se u cijeloj zemlji.« Primljena je bila i hrvatska deputacija, koja je iz Hrvatske došla pozdraviti svojega kralja u glavni grad Slovenacan. Predvodio je deputaciju hrvatski ban grof Pejačević. Članovi iste bijahu: Kardinal i nadbiskup zagrebački Mihalović, pravoslavni patrijarh Angelić, grofovi Erdödy i Drašković, plemić Jellačić i major Oresković. Istoga dana bijahu se večer svečana predstava u kozačisti, običu razsvjetlja grada, doček najsjanjiji tako da se jo car više putah veoma pojavljalno izrazio o pralepih svečanostih. Car pohodio i gornju kranjsku, bležko jezera, Idriju, postonju Špilju svuda neopisivim veseljom i odusjevljenjem dočekan. Blagi car htjeo se sam osobno osvedočiti o potreba zemlje, a vjeran narod bit će mu na vjeke haran.

Tabor u Brezovici.

Izbornimi poslovi zapričešeni, nemogasmo do sada želji i dužnosti svojoj zadovoljiti. Danas donašamo slobodni pregled tabora a u buduću doneti ćemo pojedine važnije govore.

Dne 3. lipnja obdržavao se je na brezovičkom polju tabor, koji je upriličio bilo političko društvo »Edinost« u Trstu.

Bjaja božju dan, sv. nedjelja.

Već ujutro u 5. urah krenu iz Trsta do 40 Hrvata i Slovenaca, medju kojima se »crvenilo« 16 članova, junačkog Sokola tršćanskog u svojoj letnjestoj odjeći, dokako bez perjanice i bez zastave, pošto njim je tršćansko redarstvo zabranilo studiovičtvati službeno. Kud god su tršćanski gosti, idući u Brezovicu prošli,

Bazovici bijaše prvi odmor. Čestita gospodja slovenskog rodoljuba g. Smrdu-a počasti. Tršćane tečnim zatretkom i kriekpmi pitjem. Kod Kozine i Hrpeljau odusjevljeno ih pozdravi mnogobrojno sakupljeni narod. Došavši na razkršće, gdjeno se navraća cesta u Brezovicu, zadju Tršćani pod slavoluk, iz koga ih pozdravi deputacija brezovičkih rodoljuba a na čolu gg. odbora sa glasom. Tui nastade sručno rukovanje i prijateljski razgovor. Praćeni glasom, koja je igala slavenska poputnice, krenu dugačka povorka napram Brezovicu. S jedne i druge strane putujuvale se zastave povješene po zelenom devetku. Čim se počeka povorka na vidiku Brezovicu, stadi gruvati mužari a narod sakupljen u kotlini brezovičkoj zaori urnebesno: živili! Pred samom Brezovicom bi podignut drugi slavoluk. Množtvo naroda tuj sakupljeni napose brezovički djevojke dočekala tršćanske goste pod slavolukom nazvav njim sručan dobrodošli i gromovit: živili!

Brezovica i Materija bijahu svečano sa barjacima i cviećem nakićeno.

Kod navedenog razkrizja odješi se tršćanski sokol od ostalih gostova te podje u Materiju, gdjeno ga počasti tamošnji rodoljub i načelnik g. Kustelec. Odatle krenu sokol dalje u Podgrad, gdjeno bude na grobu čeličnog rodoljuba slovenskog Frana Sabca u ime pol. društva »Edinost« položen krasan vjenac i izmoljen »otče naš« za pokoj plementu mu pozabaviti se njeko vremje u brezovičkoj čitaonici, okriopite se tuj pa hajd u susjednu Materiju gdjeno ih dočeka g. načelnik i mnogobrojno pučanstvo. U liepom vrtu g. načelnika sakupi se lepića kita prijatelja na ugrodnu zavabu, bratski razgovor. Oko podnja krene većina gostiju u Brezovicu natrag gdje ih čekaju tečan objed pod drvenom lipom. Na popoldanju blagoslov i nakon blagoslovu stadi grutni nepregledne povorce naroda sa bližnjih i daljinjih selah podgradskog sudbenog kotara.

Naproti crkvi uz župni stan bijaše podignut na ledim drveni cviećem i zelenilom narešeni strop za govornika i članove odbora, a širom na okolo leprišale i drhtuljile zrakom žive trobojice.

Neprestano dolazahu sa svih strana narodne deputacije pod barjacima, iako je pjevačkim družtvom druge sa glasom.

Obćine Rodik, Klanac, Hrpelje, Barka, Materija itd. jednom reči, preko 50 deputacija bilo se sgnrulo na livadi, na taborištu.

Oko 3. ure poslije podne bijaše se jur sabralo 6 jakih pjevačkih zborova sa 150 pjevača. Istodobno

dodje i predsjednik »Edinost«, narodni zastupnik, slovenski rodoljub g. Nabergoj sa g. Kastelcem i drugimi prijatelji, dočekan od naroda sa burium živio i udaranjem glasbe.

Governica se napuni krasujim spolom govornici i dopisnici (Pozor, Triester-Zeitung i Triester Tagblatt) a ledina mnogobrojnim narodom.

Poslije treće ure zagrmše mužari. G. Nabergoj otvoru kratkim pozdravom tabor i pozova u ime družtva »Edinost« prigutan narod, da si izabore predsjednika, kakavim bude jednoglasno izabram sam g. Nabergoj. On se zahvali narodu na povjerenju, spomenu mu, da se i slavenski narodi Austrije imadu nadati boljо budućnosti, da i njim puca zora, da će sunce i pred njihova vrata. Zato pak da se imadu zahvaliti ustavnemu Vladaru. Trokratni živio na car i kralja Franju Josipa I. potvrdi izjavu g. Nabergoju odlučno. Zatim predstavi g. Nabergoj pol. izaslanika g. Šorli-a iz Volovskog.

Napokom se prešlo na dnevni red.

Prvi governik g. učitelj Medveščak, govorio je o nedostatnicu narodnog školstva, naglasiv nepravdu koja no se izvršuje nad slavenskim življem u Istri i Primorju, uepoštivanjem §. 12. školske narešibe od 27. lipnja 1875. kao ni §. 9. točke 1, 2, 3, 6, 8; zatim §§. 12. i 15. i moli c. kr. okružno školsko vjeće, da dozvoli svakoj pojedinoj občini izabrati si posebni svoj školski savjet. Predlog g. Medveščaka bude jednoglasno primljen.

Drugi governik g. S. Kastelc govorio je o nepravici, koja se čini narodu tim, da mu se dostavljaju službeni spisi i dopisi ili u talijanskim ili u njemačkom jeziku, dočim narod niti jednoga niti drugoga jezika nerazume; jedni Slovenac ili Hrvat nezna što da učini u toj neprilici. Zato troba nastojati, da se dada narodu ono što je njegovo, neka mu se piše u njegovom jeziku jer i istarski Slaven plaće državi isto tako porezane svaki drugi državljanin; pa zašto da mu se uzkratuje ono što ga po Bogu i po zakonu ide? ono što će odavna uživaju, Talijani Niemci i Madjari?

Preporučujuc narodu ljubav do milovuđnog našeg jezika, stavljaju rezoluciju, da se zamoli vlada, neka li za Hrvate i Slovence postavlja činovnike njihove krov, njihovog jeziku, te da službeni jezik bude sa Hrvati hrvatski, sa Slovenci slovenski. — Treći governik g. Slavoj Jenko, trgovac iz Podgrada, raztumačio je temeljito i dokazao, da hipotekarna banka u Početu neodgovara svojoj svrsi, da ne podupire blagostanje naroda, da popreči da mu je na štetu, te preporuča da

bi se u Podgradu ustrojila pučka Štedionica, spojena sa posudionicom.

Gospodin ravnatelj Rihard Dolenc razlaže kako bi se poljedjalstvu pomoći dalo, navadja k tomu razna sredstva a među prvimi je narodna svijest, zatim putujući učitelji, koji bi narod u pojedinim granah gospodarstva podučavali, nu samo takovi učitelji, koji su podpunoma vješti onomu jeziku, kojeg narod govori, jer jedino učiteljog učitelja može narod kriti crpiti, ni pošto pak od učitelja kakove imademo danas, koji naime nerazumiju naroda niti narod njih premda se na nje velike svete novca troši.

Peti govornik g. M. Laginja iz Kastva govori o strogosti Šumskoga zakona te želi, da bi vlada s manjom strogostju izvršivala zakon o sjeknji šumih, dočim bi se morala ozbiljno zauzeti, da se naše goljeti zašume, da bi ista morala odkupiti opusteno zemljište, te oto na svoj trošak zasaditi dati.

Iza g. Laginja progovorio je iznovec g. Jenko o ustrojenju občinskih vijeća u obće, a napose za sudbeni kotar podgradski, u kojih bi se vicećlo o svih potrebočah rečenom okružju.

Nakon njega progovori g. J. Kociper kapelan u Brezovici. On predlaže, da se zamoli vladi, da prepusti občinam onaj novac što no je uvišao za Šumske kazne, pa da se isti upotrebi za narodno školstvo i gospodarstvo.

Osmi govornik g. M. Mandić urednik »N. Sloga« razpravlja dali se imade obdržavati tabor u srednjoj Istri. Navadja razloga radi kojih bi se svakako morao jošto ove godine obdržavati tabor gdjegod u srednjoj Istri, da pokužemo našim narodnim protivnikom, da se nismo odrekli na srednju Istru, da jo naša; da moramo probuditi i osvestiti pospani i zanemarenu braću; da moramo istarskom Hrvatu prstom pokuzati na njezine krvopije i grijetnice, kazati mi, da nije sam niti osamljem, da mu ne treba zdvajati već skočiti na južnačke noge i svojski se primiti posla pa će biti bolje. Treba mn kazati, da imade i od države pravo zahtjevati sve ono što uživaju njegovi suzevilijac; da, kano što plaća porezo i daje vojnike, tako ga idu po zakonu sve povlastice i pravice koje jur uživaju susedi Talijani.

Predlaže, da se o mjestu i vremenu sazova tabora prepusti odluka našim budućim pokrajinskim zastupnikom, koji će se sa ostalimi istarskim rodojavbi pogovoriti i odlučiti točno kada i gdje da bude prvi tabor u srednjoj Istri. I taj predlog bi jednoglasno primljen. — G. V. Dolenc predsjednik pol. društva »Edinost« osvrće se na govornika Hrvata koji su govorili slovenskom puku, pa sa zadovoljstvom primjećuje, da jih je pak razumio i shvatio. Opaža, da između Slovenaca i Hrvata neima nikakve bitne razlike, i da među njima nesmije biti nikakve razlike jer da su najbližja braća. Upravo u Istri, gdje se najlepša pazi Slovenac sa Hrvatom treba nam naruže sveze jer nam je taj neprijatelj obći, jak i lukav. G. Dolenc zaključuje sa uzkljikom: Živila sveza između Slovenaca i Hrvata, živila slobodna i sretna Istra, a sakupljen narod odazove se uzneseno na prekrasne ove rječi.

Napokom se još oglaši g. M. Laginja preporučujući toplo svim Hrvatima Istre, da se mnogobrojno upišu u pol. društvo »Edinost«, jer samo tako mogiće država djelovati složno i uspješno, da postigne onu svrhu koju si je preduzelio. Narod mu odusjevljeno odgovori: »Živila Edinost.«

G. Nabergoj se zahvali srdačniim svim prisutnim želeć živo: vidjeli se skoro u srednjoj Istri.

Tim se tabor svrši, te zauzme mjesto uznosita pjesma i milozvučna glasba.

Brzjavah bijaše stiglo iz Zagreba, Rieke, Splita, Pazina, Kastva, Matuljeb, Puli, Lindara, Ptuja, Cetinja, Cjelovca, Mozirja, Ljubljane, Rakeka, Logatca, Postojne, Tolminu, Sežane, Vilenberga itd.

Iza tabora zavljada vesela zabava. Pred samu noć uputo se trčanski gostovi u Materiju, gdje nastade pravo slavensko veselje u vrtu g. Kastelca. Tuj zaredače rodojavbi govori i vatreno pjesme. Kasno u noć razstane se veselo društvo dovikujući prijatelji prijatelju: do vidova u srednjoj Istri!

Tabor je prošao. Nastaju namada vrieme živoga rada; dok se optestanemo na taboru u srednjoj Istri, moći ćemo zabilježiti po kojim skroman brozemovičkog tabora. Uzrejmo! Istroj će svanuti jedino tada bolja budućnost budeli svaki rodojav u svom mjestu. Pomoći se neimamo nadati od nikud. Uzdržimo se u so i svoje ključe. Rodoljubi Hrvati i Slovenci Istre pružite si ruke pa složnimi silani izvršite djelo za koje će vam blagodariti budući naraštaj našo Istre, blagoslovljajući Vas u grobu.

Izbori izbornika.

(Dalje.)

8. Občina buškoga broji 14000 stanovnika. Talijanski rod je u gradu brojem više preko 500 (pet sto) ljudi, hrvatski i njeno slovenski u svih selima. Občina je obesnova, selo jako razrešena, narod do pred male skoro nećeutići ni male svoje narodnosti, a nit neizmijeni koji bi mu to čuvnost probudio. Sad već ima budilicu i probudio je. Da onu uvećini, nije nikakvo čudo. Svaki je početak težak, a u onakvih okolnostih, u kakvih su oni, tim teži. Občina je u nerudu da nemože u većem. Cela selu nisu dobila ni poziva da dodaju izabratib izbornike. Druga su jih dočinila prekasno. Drugi su dobila pozive i listine hraču, ali hrači su mrtvi. Ljudi su čudno gledali gdje se zore njihove otce već davno umrli, tim čudnije što se nezove mrtvo nego žive kad je što platili. A to se je dogodilo osobito u onih selih u kojih je naš narod poseve nekopavajući. Kod samoga izbornog čina tužili se ljudi na tučevu nepravilnosti, ali užljud. K tomu valja znati, da je kandidirao načelnik buškot i bliski njemu onoga kotara, koji je i poslije svog preinjektovanja tamo desče putovanje, koj se tamo nastao sa zemaljskim kapetanom drom. Vlajilicom malo pred izbori. Putovanje je u inžinir Kržmanović. Običivalo se poslovi za crkve, za zvonike. Naši su se običevali srećno. Običivalo se po običajem. Naši bliski bili je kakva četvrtina. Medju protivnicima bio je i exfrat Ivanac Meško župnik movački i upravitelj socijerški, rodom iz Stajerske, premda je dva tri dana prije običao, da će s našim glasovati i naše raditi. Za izdajstvo pohvalila ga je porečka laži torba. Na čest mu! Reku mu je da je u Istri gost, i da se je izkazao zahvalnim za jasla koja je u Istri dobio. Tri put: na čest mu! On je dakle gost, on nije službenik, on nije radnik vrijeđan pješi svoj. Živili svjetni hrači iz Bužetine. Sto nije bilo, bit će.

9. Občina ročka. Ob izboru izbornika u toj občini već smo zadnji put rekli svoju uvesti »iz Roštilje«. I tamo su djejstvovati i odlučiti običanja od strane gospode iz Poreča.

II. Kotar putjški.

1. Občina putjška ima preko 8000 stanovnika izvan grada. Ti su većinom Hrvati, i kršni Hrvati. Takovim su se i kada izbora izbornik pokazali. Izabrali su svoje lude, poštene Hrvate, za izbornike. Živili hrači i izbornici!

2. Vodenjanska občina broji preko 11,000 stanovnika. Više od polovice njih, skoro svih koji nisu u gradu, su Hrvati. Tu se i predviđaju ljudi borba, i bilo je jo. Među ostalim spada pod tu občinu Karica i Matrčica. Dok su bile pod Burban dobro njim je išlo. Dok su same svoja pozdravstva imale i onda bilo je dobro. Al otkad su pale pod Vodenjan svakako lanjsko bolje, sve to gorje. U Vodenjanu po pravile su se ulice, kupilo se je veliku vru i druge stvari, a Marčana i Karica kako i druga selia zapala u dugove, propadoše. Već se to bilo dovoljno da neglazuju za one nit onakove, koji i kakov upravljaju občinama. Talijani su to čutili,

vertili se, meštarili, da se na sve to zaboravi. Sottocorona s nekim drugim protuvelo je Marganu, Karinu i Prodal dne 11. lipnja. Župnik Filipanski Gorančić glasovao je proti našoj Istri. Izumili su osobito oružje, da su hrvatski kanditati tudinji, da oni, kao takti ništa dobra za Istru učinili nečo. Jednoga takova su si izmislili, pošto na kandidatura nikad nit posmisljivo nije. Našlo se i eftalib ili izfajtach. Izabrali su u Vodenjanu talijanskim, gdje je sve što je moglo raditi za talijansku preživljenu. I prodri su, za to ne doživotli. Sjajnički birači mogu zadoljiti nasljedniku. Živili!

3. Občina barbarska broji blizu 3300 stanovnika. Osim šest obitelji kraljevskih u Barbanu svi su Hrvati. — Naijevi dio njih nije nit znao za izbore. Neki rođaci pitali su dne 8 lipnja občinskog tajnika, da jim poškodi listine biračima. Da nije, on je odgovorio, da se nije još ništa učinilo već da se čeka zapovjed od kapitana. A zapovjed došla je još 8. lipnja, a toga i sljedećeg dana učinilo se je imanje, i to onako kako je bio učinjen za občinsku izbora, gdje je bilo izpušteno 38 biračih neznajućih zašto. Osim toga bilo je u imeniku svoga zajedno do 40 mrtvih. Njekim posjećenikom bilo je pokvareno ime drugim prezimene. Neki bili su doista pravim imenom i prezimenom upisani, ali nije bilo nadimka pod kojim su oni poznati, tako da nisu znali koga se zove k glasovanju. Imenik i poziv nije bio najavljen. Dva dana prije izbora bili su učinjeni osobni pozivi, ali to nit svim. — Vedno bilo bi dovoljno, al to bihaj sam službeni priprem. K načelniku Kleivi dozvolio je više put njegov sin Iječnik, da ga podudi kako je valjda podudan bio. 10. mjeseca dojurio u Barban Sottocorona; došao je u vreme od 20 dana tri puta zemaljski inžinir Kržmanović; dne 18. lipnja dobro zemaljski računarski činovnik Prvitallo. Ta razna, putovanja imala su i tu poslijedju, da je neki Skalameru, od mati naseljen u Rakiju, psao Palazanu kraljevu u Barbanu da pripravi na dan izbora občinu objed za 10—15 osoba. Dan prije izbora, u večer treće je načelnik sa svojim bratom amo tamo, imenice u Sajnje. Kad svih tih putovanja nagovaralo se, laskalo se, varilo se, obdevalo, provalo se, poštene svećenike: da imaju nastojati svoje posle, da siju nemir, da puk bune, da narod truu i Bog zna što. Na dan izbora čekali su kraljevi i šarenjaci birače razkriljene rukama, grilli jib, pružali njim buletine i gosti jib. — Nit nisu spavali. Nek njima se za imena znače: Ivo Zuban, Paval Rojnić — Grabar, Panteški Janešić, bratija Juraj i Mila Kalić, Jura Spanjol i Janko Jurišić. Dok su glasovali Barbanci i Pornjanci, bolje je išlo za naše nego za protivnike. Do tiju predloženih Gočanici, stvar je tegnula na protivnike. Dojnjaci Šajinci, složni i junaci prelazuju tako protivnike, da se je nadalo u pobjedu naših. Ni još su Rakljani vodjeni sa svojim župnikom Richterom (jego ime za jezik deli si). Svi, osim Mata Perčanu Martincovog, komu slava, glasovali su za protivnike, te je konačna pobjeda tegnula na protivnika sa samih šest glasova. — Odakle se obavljaju izbori, još se nikad stranke tako razlikovale nisu. Moglo se opaziti kako već narod dobro razlikuje prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Paval Gregorović Petek. Neši su jih narod dobro pamli. Al neši pamti i naš predloženik. Al neši pamti i naši predloženici koji su doobili 35 glasova. Evo ih: župnik Mijat Semelić, kapelan Ive Velnić, Josip Ante Batel, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 41 glas jest: načelnik Karlo Kleva, Ivo Mirković Balde, Mate Bullić, Mate Fumeta, Mate Rajko, Pavao Rojnić Grabar, Mate Mirković Morga i Anton Dobrun. Živili opi i njihovi birači. Utežili su Rakljani k objedu naručenu kod Palazana, a njihovoj put Richter i Kraljevi Škalameru u načelniku. Za zdjelu leđe... Evo na svrši njihki slučajevaj. — Bivši načelnik Maljevac i sada jedan dornik crkve bio je njeki dan prije rekao, da je on star i da se on već ne miši u izbore. A na dan izbora došao je listići se smješnajući sa buljetom protivničke stranke. Duplica je on nagovarao proti popom one, koje nisu mogli kraljevi predobiti i protivnike prijatelja od neprijatelja. Čulo se i vitično mrmljanja i škrpanja, zubih proti šarenjakom i izlajcima. Čalo se, da se drugi put nebude već tako prošlo. Činena izbornoj izabranih sa 4

DOPISI.

iz srednje Istra, mjeseca lipnja.

Skoro u svakom broju porečkog listača ima prostačkih pogrdah na neš ježička i napadaju na naše vriedne svećenike i rođoljube. Od 77 do sad i zašli brojevah težko da ih ima deset prostil od te lijepe šarenjačke vrline. Uz to uvjek preporuča nam „barbarskim“ Slavonu neku novu kulturu, kao da naš pojam o kulturi: ljubi Boga, cara i rod svoj; tudi poštuj, svoje brani — više nevalja. Bog ti razume tu novu kulturu, nam ljudem za sada nije dano, možda ju budemo shvatiti kad se tetica iz sadanjega stadija čahurice razvije u šarenim (trobojni) leptiric. Pustimo neku pita svoju čeljad tim svakdanjim svojim kruhom, neka vrši svoju misiju, znade se dobrano čije i kakovo je taj listić ratilo. Moni je do tega stalo, da obavijestim čitalje N. Sloga, koji slučajno i rečeni listić čitaju, ako neznađu, kamo cilja dopis iz Pićna u 77. broju, u kojem je dosta laži u svjet prospisano.

Dne 10. t. m. učini kakvih 25 Lindaraca izlet u Pićan, ne potalknuti, kako dopisnik zlobno kaže — ni jalom ni mržnjom s neuspjehu pri zadnjim izborih, nego prijateljskim častovima da pohode veliko prijatelje svoje i štovatelje. I prije izborih žinili su vri Lindarci izlet, pjevali hrvatsku pjesme, pače i N. Sloga imala viest, da ih je narod svuda kud su prošli bratski pozdravlja. Došav u Pićan upute se ravno preč. g. dekanu, zatim i mještinačkom učitelju, dvime od naroda obće štovanim i ljubljenim osobam. Kod svakoga odjepava nekoliko krasnih hrvatskih pjesama. Da su to milje pjesme ugledno djelovale i shvađene bile, posvjedočila je množina naroda sakupljena pred kućom da nekim uhićenjem sluša skladne (ne kršćane) glase materinjeg si jezika. Više danah kašnje čulo se djecu popjevati i Škuleti napjeve, koje su onako na brzu ruku mogla učiniti i zapamtiti. Samo u Živcu nekojih matadorih da kako da su hrvatski glasi neugodno diravali. Vidjelo im se to na licu i držanju, nijo bogme lako onakvim prokšencem obuzdati srđbu, traži po mjestu po moćnika, da se tobogačaj Lindarskoj goloti priredi demonstracija. Nu sređa im neposluži, nedado se nitko ne lije pak video da Lindarci nikoga novriedaju, jer niti kad su došli, niti kad su pošli, po gradskih ulicah pjevali nisu, samo da se nereče, da izazivaju. Gradjanstvo je to dobro shvatilo i vladalo se posve korektno. Zato mu čast!

Pod večer vraćali se naši pjevači bilo i mimo kući svoju. I daleka opazio da se nekoliko mrkogledaj šepiri pod ladanjom, među njima i glasoviti već član nekadanjeg tovarjevog društva. Kad su naši već bili mimo njih prošli, stade najednom psikanje i žviždanje. Pjevači skinuvši kape, gdjevaše carevku, uzliknuše „Živio Franjo Josip I.,“ pak okrenuv ledja, drecćim mutikašem nastave svoj put. Nu nebje time još svršeno. Kad se je mještani učitelji, koji je svoju znance popratio do izvan grada, vraćao doma, zaustavili ga mala rulja demonstrantah, obsipa ga tako prostim pogrdama pred istom školskom djeecom, da se je to surovo postupanje svim okolo stojecim upravo grstilo. Ne znam da li se je g. obč. glavar, koji je ujedno član mještanskog šk. vieča pobrinuo, da se poštiva ugled učiteljev. — Da mu dopis bude podpuni i zasnočen, navadja dopisnik, da su Lindarci natukli nekoga soljaka i razdrapali mu odjeću, samo zato što je talijanski pozdravio. Kako to, da mnogi od Lindarske čete o temu ništa neznađu? Zašto nekužje, tko ga je, nego svih skupa nazivaju bar-

bari? Zna on, ali znaju i drugi kamo s tim upire. Lindarci, bijahu odvise mnogobrojni i pametni a da udare na jednog soljaka, ma da ih je i uvrijeđio. Nu kad je stvar pri sudu, — če ovaj krive znati pedesata. Občinski glavar je dobro učinio, ako je pitaо u pomoć javnu silu, tako će Lindarci, dodaju li još kada, biti sigurni, da ih neće nitko smjeti insultirati.

G. dopisničko Piranski! Ti hoćeš da se pohvalis s pobjede odzrađene izborih a Lindarcem da dozoveš uspostavu na poraz; ti bi htjeo diskreditirati Lindarsku Čitaonicu, rugati se našoj pjesmi; htjeo bi osniti Hrvate pred svjetom i oblastmi. Mani se hrdjavog posla! Ti možeš obesjetiti ljudi svoje bagre, koji i tako netreboju od tebe poticanje da ubješte, ljudi koji se ponose da imadu u tih stranah črkara vrednog sebe, ali ljudi, zdravo misleće ti više nezabediš. Možda bi jaše i ti medju pokunjjenimi na dan izbora, te ti tek pod noć počeš rasti čukova krila. Hrvati, ako i bijahu — po razeni, nezvjeđiš, osvijestiš se, boljo upoznaš protivnika; pokazat će ti

prvom priljkom, da im svaki onakav pad, podnje nove snage, borit će se istinom i osvijedočenjom, a ne colle unguile e co denti, poput babah. Već si putujak a da svojom topuznom razdoreš temelj Čitaonici; o našoj pjesmi nisi dostojan da pišeš, a tvojo osnivanje neokalja čistog Lindarskog obraza. Nosunjući i neozloglašnjikog, nobuni svjet proti nikomu, jer će biti najljepša ako budu ljudi usilovani skinut ti kranku, tada će svjet uviditi, da si, ako i u flajdi, veći barbar i surovnjak, nego li poslednji Lindarski Šobanin.

iz Porečine, početkom lipnja 1885.

Prvi put pišah u novine. S prijatelji mojimi složih člančić o zadnjih u Poreču izborih za fiducijske kmetijske občinah, te navedoh, — kako se to pristoji trudniku — seljaku —, najvećom umjerenosbu nječkoje naše nazore o izborih. Sve to poslao u ime mnogih drugih Vam, mnogo štovani Gospodino Uredniču, da bi priobčiti blagovoljeti u dičnoj »Našoj Slogi.« I mjesto toga, Štijem u 13. broju t. l. redone novine, da nam je to naše novino čedo zaplijenjeno.

Bože moj! Takozvana talijanska gospoda arca prije izvršiti naša ustavom nam zajednočena prava, oblasti pak začepljuju nam usta, usudimo li se — potužiti na nasilja. Mislimo smo ujek, da oblasti su *uprav radí toga* postavljeno, da nas brane, kad vide i čuju, kako nam dušmani krne od istoga prejasnoga Vladara nam dana prava. — Ujedno Vas molim, gospodino Uredniču, da mi rečete: Jesamli u mom zaplenjenom dopisu povrijeđio u čem c. kr. zakon*? Je-li sam možda krivo tumačio izborni red? Je-li kazniv* reći: da čemo na buduću izbore doći pod zastavom (gestom). Živio nam naš obilježeni Car i Kralj Franjo Josip I! Živila nam hrvatska naša majka! Je-li — je-li — nu, nezmijem dalje, da Vas opet ne zaplijenim!

Cujemo, da porečka klepetuša smije slobodno najgaujniji smrđ i blato, najgadnije potvore i klepete bacati na vredne naše svećenike i ostale rođoljube; nas smije krstiti tatovi, luži, morlaki, krazza igaava, fiačca, scioperati e superstiziōsa, — bez zaplijene**! A nam nije dopušćeno niti spomenuti: da, kad mi kmeti biramo svoju t. j. kmetku zastupnicu, gospoda — gradjanu nek nas puste u miru, nek se nezješaju u našo izbore, kao što se niti mi nezješamo u njihove

* Nezmiju se o tom pitati, zaplijena je tu! mirna Bosna. Uredn.

**) Pak Vi se još tomu đudite? Uredn.

u njihovih gradovih; mi ne smemo — bez zaplijene... ! Hvala Bogu! Hoćeš bit kad bolje? Marili još tko za nas***?

Jedan kmet u među mnogih.

Iz Lovrančine.

U 77. br. tete »Istrije« od 16. junija nalazi se dopis iz Lovrana (pisan od poznatog klepetnika) pun mrzlog otrova laži i napadnja na g. kapelana Mikišu.

Tko poznaje Lovran i njemu petricu, šestorici kolovodjih kojim nije ništa sveto na svetu, taj se neće čuditi drzovatom dopisniku lovranskom. Da njim je g. Mikiša crad pred očim, da bi ga radje vidili na vrhu Učka ili na dnu mora nego li u Lovranu gdje savlestno vrši dužnosti svećenika i rođoljuba, netreba se čuditi; da je g. Mikiša nemaran, razkalašen i nemoralan svećenik a da izdaje svoj rod i jezik te da sa istarskom »Irredentom« zmršće preko mora, tad bi mu lovranski šarenjac ave griebe oprostili; on bi bio najvredniji svećenik najpoštenije rođoljub a po novinah bi se ga opisalo — dakako talijanskih, da je »un bravo sacerdot«.

G. dopisnik porečkog klepetala nagonilao je takove laži, da nije kada niti jedne dokazati, što dakako služi na čast dopisniku i llistu.

Dopisnik taj napominje nezadovoljstvo proti g. kapelanu, te veliko veselje svoga naroda radi njegova premještenja u Novembru 1883. Ako on dokaze, da u Istinsku petolicu lovranski šarenjakah cieli narod od 8400 duša predstavlja, onda Vam se klanjam. Vi dobro znate, da g. kapelan nije baš želio ostati u Lovranu, ali ga jedino ljubav prama crkvi i ubogu narodu, koju mu ljubav uzvraća ponuka, da se i nadalje za narod žrtvuje. Mogao ste reći, da se povećala ona gore spomenuta petolica, daje plakalo 3895 duša, pa biste bili Istinsku kazali.

Gоворите, da ovaj kapelan sije razdor med obitelji: G. dopisničke gdje vam dokaz: da g. kapelan ma samo jednu kću potuži, ta uzneniruje osobu i obitelji. Znatno je celotom ovduje pučanstvu, da g. kapelan nepolazi nijedne kuće, pa niti krčme, kako ga već prošle godine Vlisa g. plovnom kod biskupije ocrnati, pošto prije poglavitoga g. Jemara lažljivo obavijeste, što Vam je već dokazano.

Napominjete, da je taj kapelan Hrvat u najvećem stupnju. To je Istinski, ovim se on ponositi može; zar Vam je žao, da se nije i on izrodio kano mnogi drugi svećenici koje poštenu ljudi izdajicami krste a vi njima dovkupljate. Međutim, ako lože imate obraza morale priznati »bravi?« da Vaše narodnosti otimašo nje, došin je samo pravo, kojeg ide po Bogu i zakonu branci; svoje ljubio a tude Štovao.

Koli je smješan dopisnik šarenjački kad navadja, da se g. Mikiša služi oltarom i proslavaonicom u političke svrhe. Ovi učinak je jasno! Vi uđete u mrtvima pokoja, Vi biste štigli, da Vam onako izruči čovjek, kao što je g. Mikiša, govorili ih radi u crkvi u političke svrhe. Vi nebiti toga pisali u »Istriji« niti biste ga tužili pol. oblasti u Volosko ili crkvenoj u Trat, već biste ga izvukli iz crkve te odmah na »standarda objesili. Ta čemu su ona dva Vaša špiuna uvelik u crkvi kad g. Mikiša prodile, nego da paze i slušaju Štovi govor, da ga uzmognu denuncirati obtužiti i zatvoriti? Zar vam nije povoljno g. Mikiša neće na Vaše vrgnje? Mudri ste Vi i llistovi ni niti on hedak. Nije istina što vi tvrdite, da jas si ga onomu koji nije s njim istih pol. nazorah. Oznade dobro s kim imade posla. Narod je uzan, što se pokazalo prigodom posljednjih izborih; on misli i suti kano i njegov vredni pastir. Govoriti pak kod šarenjaka o pol. nazorih je i ludo i smješno. Bože moj! Šarenjak i pol. nazori? U Lovranu imade šarenjakat koji će za kvartinu promjeniti 10 putah na dan sva vojna političke nazore. Daj mu »pinku kruha i kvartin-pak eto ti iz blesna Talijana, vatrena Hrvata.

G. dopisnik predbacuje g. Mikiši, da piše u »N. Slogu« i »Slobodu«. Mi u to neprati, niti ipak bi se to morallo dokazati. Sjećamo se dobro, da je prošle godine izjavio g. Mikiša javno, da on nepiše u novine. Piše li li nepiše, to je njegov posao, mi samo pišemo jedno dobro, koristno

i potrebito ono što piše. Ako su gg. lovranski šarenjac kadri dokazati, da g. Mikiša pisanjem u javne novine škodi interesu čovječanstva u obče a svojih župljanah napose, tad su to dužni pred sjetom odkriti da se takav čovjek odstrani i kazni. Nu mi Vas poznamo u dušu, pa znademo gdje Vas tišti. Gospodo šarenjacu, vi ste bili naučni klasiči i mrvareći onaj tužni narod, paševeli ste po tursku. Za to su dozvali poštenu i čestiti ljudi, pak su rasglasili Vaša nedjela u javnost. Toga se vi bojite, to Vam je nješkijem krušac uzelio.

Napominjete, da taj ubogi kapelan nešteti niti velevrednoga i poštenoga plovana g. Ivana Dragovine. Da ste o njem štigli, zaisto bi Vam bio zahvalniji. Njemu da može čovjek aječim naškediti? Pitajte ga kako je živio u Kerhun i Gologorici gdje su mu njegovi jednomišljenci Kerojeli kuću mazali i prišliili ga, da je morao otiti. Što je sve podio u Lovranu proti svomu stazu a za volju njekolikine gladuši i smuljivac, poznato je predobro. O njegovom djevolovanju na dušavnom polju moglo bi se mnogo toga reći, nu to nespada u nas. Glupo radite g. dopisniku kad se trutite dokazati, da g. Mikiša nešteti niti g. Dragovine. Vi se bratite na g. plovnom, poznate ga u dušu pa znate vrlo dobro, da g. plovni imade na obrazu debelu kožu kao što je Vaš podplat kad mu se može javno u novinah kazati, da je nistarija i kukavica a on to sve mirne duše u djepe spravi. Zar se može tukva čovjeka čim uvrediti ili poštediti?

I g. učitelj bi Vam zaisto zahvalniji bio da, ga nista niti spomenull. Težko je njemu u Lovranu, gdje ga s jedne strane zove dužnost a s druge kojekavki probitki koji se sa onom dužnosti spojiti nedadu. Mi bi mu preporučili da mol Boga ovako: Bože moj očuvaj me od ovakvih prijatelja jer od neprijatelja čuvat ću se same. Na ostale laži i klepete odgovorit ćemo drugi put, da svjet uvidi kako vremi sredstvi vojuju istarski Krnjeli i njihove kreature u pojedinih selih i gradovima, što njima sve neka služi na čast a njihovoj zagovarateljici babi »l'Istrije na čast i slavu.

U Baški, koncem lipnja 1885.

Akoprem uvjeren jesam, da će ne jedan dopis govoriti o neredu pri obavljenih izborih osobito na otoku, ipak molim, da se i odovud malo mijestance za to ustupi. Prije svega ne malo udarilo je po majčinom motritelju u oči što je oče poslužnik pozivljen biračem tek na 11. t. m. dostavljanje, dva dake samo dana prije izbora, dođim rečene pozivnice nadnevak 4. isto t. m. nose. To ipak nije smetalo, da se svjestajni birači složno zaokupe i na biračku najdu, akoprem su si već prije naši Tolomaši i otci domovine tlo pripravili, trubeć na sva usta, da će oni za svoj župnik glasovati, a da su ostali svećenici proti njemu, samo da birači ke se prihvate. Ali im loša bje sreća. Župnik poznavaju svoje, tko je vjera tko nevjerja, a s pjesnikom »po perju te poznam plićo, stanje budi izdajico« nadade se skloniti na laskavu i himbenu rieč, ni u isti tip, kad je imao glasovati, akoprem mu se kazalo, mi smo ljudi od besedes, on na to dostavljeno odvratio, da on u crkvi svim nažešće ono: »Veruj u jedinoga Boga — pa ako bi i htjeo, da ipak svoj sedmoricu izbornika protivne stranke podnipošto nevjeruje. Po tom nastu uprav izborna borba u pravom smislu. Kako se je postupalo proti nam ovo dokaza, pak neka nepristrani svjet sudi. Buduć smješteni Dražani, koje je predvodio onđešnji gavan učitelj i glasoviti P. Šime, bližnju školsku sobu, našim biračem nepreostalo drugo, nego na hodniku od kakova metri i postupabim da stanu. Ali i tu im ni bilo dano stati, pošto bi izdak malog, da tko glasovati bude, ima odmah otiti, na što se i točno gleda naših biračnih pazilo, budući jednom oružnički stražničar. Na jednog, koji još nije bio niti glasovao ručkom turnuo, dođim su ostali birači Dražani do 1. ure po podne mirno na školu, klupu sjedili. Na to bi određeno, valjda po zakonu, kako si ga gospoda tumačila, da isti mještani glavar (§. 34. J. P.) piše imenik glasovanja, pa pošto par para i u crkvi najde, valjda u tu svrhu paruće i

glasovitog glavara Vrbničkog, koji je također slični imenik nepoznatih njemu preimena pisao, dočim je obič pisan samo čito imena onih, koji imaju pravo glasovati, a da se željeni broj odlučujućih osobab popuni, primše uza se u istu sobu i. sekog pristava Dražka podobnina, koji nije imao niti pravo glasovati, pa mu ipak prosto bilo našim biračem prigovarati.

Nu i tim se još ni svršilo. Odmah spetka bijaju opomenjeni nječkoj prisutni svećenici, da naime nadarbine nemože glasovati onaj, koji je samo upravitelj; neprimije u tom pogledu glas župnika pod izlikom, da jedna osoba može samo jedan put glasovati, dočim je valjan bio glas Vrbničkog glavara (§. 16. J. P.) naime Bratovišta Vrbničkih. Ni još dosta: za vađljiva bi unesen glas Dražkog birača, koji prigodom biranja zadnjeg zastupstva ni novička poreza na svoje imene nijesu imao budući mu otac živ bio, iđočim se našeg birača, koji se i pozivicom i poreznom knjižicom izkazao, nije htjelo primiti pod izlikom, da tog imena moža i drugi još koji biti. Ali kud ćeš više Čovjeka, koj je jur dvačrak bio izbornikom, neprimile zato, što nije u imeniku (§. 29. J. P.) Ali tim se još sve nedovrši. Daleko bi zašao, kad bi htjeo sve potaknati navesti. Zdostu budi ovđe reči, da, akoprem je još naših birača nadošlo bilo, da ne samo, ni se ih primile, nego se glasovanje prije podneva zaključilo, pa se naša gospoda zatvorila u sobi, gdje ostala piske 2 ure po podne bez ikomeju isto pisnuli. Po tom pak izbači povjerenik, promica čitajući ihim glasom imena izbornika da su ga jedva do nječja stojedi čuli. Umojili zatim, da i ovđe kao i u Vrbniku uporavli §. 49 J. P. odvrat, da nema tu mjesto a na učitivo zahtjevanje, da pošto su imenici glasovanju javne izprave, da bi je malo razgledati dopustio, primstve, da zakon o tom ništa nenareduje, dapaće da se predpostavlja, da se u Komisiju uzdali mora, zatvoriti se na novo u sobi kazav prije na naše pitanje, da su nječkoj izbornici izabrani sa 38, drugi sa 36 i 35 glasovab. Ako bi pak i to stalo, što je učoš stranki novjerojatno, ipak nebi svilizbornici nadpolovičnu vediču glasovab imali. Biće kako mu drago, stoji, da su se naši Čozoti pobjedi u Krku dne 21 tutnjavom mužara veselli, kano da bi oni jedini predstavljali mnenje svega pučanstva. Nu pošto djelo čovjeka hvali, da vidimo maluk, kako stvar stoji.

Od svih ovomjestrinstvih birača, osim običnog, koj svojom glavom nemisli, imajuju samu jedinog neodvisnog čovjeka za se, pak neka tko reče, da oni zastupaju želje i nazore preko 2000 stanovnika, pa im opravdano njihovo veselje. Slava medjutim ovomjestrinstvom biračem, koji i ovaj put postojano stojahu uz svoje svećenike, pa bili takovi vazda (a nikad se neponziali za onim), koji budući sami slijepi, hoće da slijepim voditelji budu) stalnim uverenjem svojim, da svoj svojega neće ostaviti u blatu. — Ovi pak napokon izbori baš po ovako krasno obavljeni, ako im nebude lieka, neka nam još jednom primjerom i dokazom budu, da nam je u sličnih zgodah ugledati se u braču Dalmatinice, koji i srednje i mjesne odbore za ravnanje izborah ustrojise.

U Baški, mjeseca svibnja 1883.

Liepo li si nedavno čuvana »Naša Sloga« rekla i opisala, što se u pogledu poljedjeljstva, kako i u pogledu svega, što se naše dobrobiti tiče, za nas Hrvate u Istri učinilo. Ali neznaš možda još za sve naše jude, i kako nam se unatoč svemu hoće, da sve jednako kô i prije, prkos. I nas bo se htjelo navedenim putem učiteljem usmjeriti. Izkrca se on dne 18. o. m. nitko nije, osim svoje mu, zanju znao. Kad pak tamo, obavij valjda u skromnosti svoju tajnu misiju, slijedeći dan nakon 24. sata obič, poslužnik — kako se predimovati smije, po analogu pozove samo njeke pužaniske, na prvom mjestu biračec, pak zatim mesare, nječkog dučandžiju, i bezposlicu, — u sve ako li se je mukom dva desetoricu stucalo, pošto u pojedinoj školskoj sobi može jedva 15 djece po propisu statut. Ovi odabracici dakle imali su nadalje razslijali u puku nauk, što su ga imali učisati za vreme 1—2 sata teoretična i suhoparna predavanja. Al da bi i tako bilo. No, nego, čim je većni talijansko brijljanje toga na glas učitelja, a komu iz na-

slike ne varke ni grožnje. Narod uviđiv tko mu je prijatelj, tko nepristoj, tko ga za nos vodi, tko li s njim iskreno misli, odluci se za ovog poslednjeg.

Iz Voloskoga glasovalo je 12 a iz Lovrana do 15 njih za hrvatskoga kandidata. Njekoju Lovrancem strasio je tačnošću paša sa peticionom nu naši mu odlučno odgovorile, da se nepredaju za nikakav novac. Na čelu Lovrancu bila je vredni Hrvati g. Frane Kraljanac i A. Mikiša koji bijahu izloženi pogrdam i napadanju od strane šarenjačke rulje a kojim mi čestitamo od srca dovikujem njim onu hrvatsku: »što mjesec baje da nanj pas ljeđe Zivili.«

Hrvatski kandidat dobi 67 glasova a šarenjački 57. Nije to doduse ogromna većina, no nesmije se zaboraviti, da su taj šarenjac dosele po miloj volji pašovati.

Nakon gotova izbora nastala svede strane oduševljeno veselje s druge počujenosti i tuga. Naši se sakupiše bratstvo zastavu i poštujući četiri kraljevina, da se radje zauzeli za most. »Na Gorice, za koj se Imilo liepa pokrajinska novaca od kojih stotinice izdati, a sad po vodnjom rujna mjeseca proš. g. raztepen koje kuda ima se ostanke iskáti, niko se možda nezadovoljuje tim, što je liza katastrofe izaslala bila na lice mješta svog mješnika, pa mirna Bosna.«

Ali neću ovim još da završim prlovje dajući samo naša jada. Ako se dosada navedenim stvari nimalo podišti nememožno, to nas bar tješi okolnost, što je već jednom Visoka vlada uvlidila potrebu da se žolji ovo mještaj, litrih, sokolovih pomorskih udovoljili, gradeći nuždanu luku; jur i dan da odnosno dražbu uređen, te da se i radnja započeti. Hvala pak u tom ide na prvom mjestu našemu dlanomu zastupniku Vitozoli.

Iz Voloskoga kotara.

Izbori u kotaru Voloskom. Jur je poznato vašim čitateljima, da bijahu hrvatski kandidati za izvanske občine pol. kotara Voloskoga jednoglasno odabrani. Sam čin izbora obavio se trijezno, dostavljen, kao što se te pristoli politički zrielim ljudem. Jedini je to izvanski kotar u Istri gdje se neusudi porečki konsorterija svoje pandže urinuti. Neimade njoj tu nade, da bi mogla dobiti sam nejekoliko glasova, a kamo li da bi pobedila. Znade ona skim imade tu poslu, stoga povukla na vrieme rogove u se, Drugače bijaše u gradovih istoga kotara, naime, u Kastvu, Voloskom, Lovranu i Mošćenicah. Da sele slavili je ista konsorterija i u tih hrvatskih gradovih svoju pobedu, bijajući u porečki sabor čovjeku Hrvata, ali koji se Hrvatom ne čuti niti je voljan za Hrvate raditi. Ona se nadali i ovaj put pobjedi, dapaće ona bijaše stala da ju pobjeda nemože mimoći. Nu čovjek snuje Bog boguje. Gospoda u Početru pravise ovali put račun bez krčmaru. Rodoljubi hrvatski naših gradov donikvje se si jednoglasno: »sramota je da hrvatske gradove zastupa talijanski zastupnik; mi moramo birati čovjeka našu narodu, naše krv i jeziku.« Kako zaključeno tako učinjeno. Dogovorlje se međusobno i složiše se u kandidatu župniku g. Vinču Zamiću.

Svestni svojih dužnosti i svojeg prava upozorje na vrieme bivšeg talijanskog zastupnika g. savjetniku Terdiću, da se svojvelino kandidature odrekne, jer nije niti lepo niti nužno, da on početva i onake veličinu talijanskih zastupnika u istarskom saboru. G. savjetnik neodzava se glasu naroda, on se dade kandidaturi, on bijaše biran, nu neizabran, on pade, da se više u ovom kotaru neustade. Za njega se radiši iz petnih žlab u Voloskom, Lovrancu i ponješto u Mošćenicama. Radili su istodobno i hrvatski rodoljubi za hrvatskog kandidata. Nije se tuj radio za osobe, već za princip. Naši htjeđo se rešiti nametnici, počasni, da u ovom kotaru necuvat talijansem ruže, dokazati svetu, da je ovo čist hrvatski kotar koji si neda nariva tudi, protivničke kandidate. I takto bi.

Dan izbora bijaše pravo slavlju za hrvatsku stranku. Naši junaci Kastvaci stupiše u podpunom broju na izbornu poprište. Nije tuj falila niti jedna osoba imajuća pravo glasa. Došli su stari i mladi zdravi i bolesni, sve, sve sto hrvatski čuti i misli. Izaknuti nam je poimence starinu Vlahu, F. Jelušića, Marota, Varljičića i težko bolestina L. Jelušića, koji savjetovan, da ostane radi težke bolesti kod kuće, odgovor ponosno; da pa makar na putu ostao; mogao bi faliti moj glas a ja nebi mogao mirno umrijeti, da hrvatski zastupnik radi mene propadne. Tako valja! Rječi neimamo, da povalimo dične Kastvace, uzor rodoljubu, a na čelu njim navedene osobe. Istrani Hrvati! Pred ovakvom rodoljubljen, pred silicom požrtvenoču, klubok dole! Vaša imena pobornici hrvatstva, ostati će ubijene ne na mrtvom papiru nego u srdcima zahvalnog Vam potomstva.—U Voloskom, Lovranu i Mošćenicama, što je svestnjika i neodvisnjega, što si neda komandirati iz Poreča bijaše sve za hrvatskog kandidata. Zajedne bijaše grožnje, nagovaranja i prijetje Voloskih odvjetnikih i liečnikih, lovranskih principalata i kapetanata. Ovaj put nepomogao je

da ga je svo dobell znaj obiljavao. Nije mirovao ul gosp. Tončić, Lloyd agent a pripomogli su svoje Pere Bogović, koji se šeptri po popovskoj baštini. Justo Bogović, dobra »upomene občinski agent, Mate Kraljić, svemu učenom svetu poznat pod učenom na slavonu« indicatore communalis; nisu zaostali ni Andre ni Pere Žgombić, koji se na biskupskoj nadarbini bane. Nekoju su govorili nekumon kmetu »ete ga solat pod Karceriju, para čete ga morat nositi u pušku i služiti 16. godiš i biti čete ga ubogi, petljari.« Grdili su i klevatell na popovu, kao da se oni toboži brini za izbore samo da, dođi pod Hrvatsku, gdje će uživati mastne plaće a kmeti skapati od gladi. Gđe nije mogla krištiti kleveti i laž, tu se počelo streljati a kamo nije mogao doprijeti stran, tamo je znao doprijeti novac. Tako je bilo u Dubašnicu. Na Puntu nije bilo orahau za krčke zube. Šarenjac nisu se uaudili niti približiti se Puntarim, jer su znali kakovi su ovo kremenjaci. Puntari su mogu slobodno postaviti uz bok Kastvace. Lindarecm i Trvičanom. Došli su na izbor kao jedan čovjek ».

U devet satih započela su izbore. Najpre je stvar bila našim protivnikom, da oči obič, vlačnicu gdje se je imalo glasovati. Dodje načelnik pa ce: ne premeti naša leja da bude nitko unutra nego podesta, komesar i dva pisara. Javnost bijaše dakle izključena, premda nam je bio politički povjerenik Fabris občao, da će putisti unutra trojien nas da kontrolira. Sprva su izbori tekli povoljno po nas. Ta kako neće kad je samih Puntarai došlo do 17? Neprijatelj bio pokunjeno. Posljje podne okretnula stvar na gore. Naše se je strišto i sjeklo, pazilo se po tanku na »od« i »pok.« i na punomoći a njima je bilo sve kako po loju. Znamo, da je glasovao niti Bogović Anton pok. Antona neimajući prava glasa; kažu da jo neki Kremensić Jure pok. Jura glasovao za svoga pređe 4. mjeseca umrla otca. Takavih elnjeva moralio je bilo više. Neki drugi opet, koji nije imao nikakva prava birati, glasovao je do tri puta. Pojed pođene letili su konji i kočije po Sv. Fušku, po Poljicima i po Dubašnicu to hvaliti ljudi i za novac jih mamili. Na taj način i uz nevjeste i neuke Dubašnjane. Poljicane i Svetoflošane lako je stedi većinu. Mnogi od naših vidič takav postupak odustali su od glasovanja. Konačna izpali su protivnički fiduciari.

Za vrieme izbora naši su svećenici i žrnovički bili izvršeni rugli krčke rulje i takinaže a njima bilo čovjeka caraskog, koj bi jih uzeo u zaštitu.

To je trajalo sve do 26. lipnja. Valjda su htjeli Krčani izliti na polje svu svoju talijansku uglađenost. Ni zaslužni zastupnik na carav. više Dr. Dinko Vitezović nije bio prisjetljivo. Da bude sjeđaran morao je moliti zaštitu u Beč, jer je bliže nije bilo. Neki drugi opet, koji nije imao nikakva prava birati, glasovao je do tri puta. Pojed pođene letili su konji i kočije po Sv. Fušku, po Poljicima i po Dubašnicu to hvaliti ljudi i za novac jih mamili. Na taj način i uz nevjeste i neuke Dubašnjane. Poljicane i Svetoflošane lako je stedi većinu. Mnogi od naših vidič takav postupak odustali su od glasovanja. Konačna izpali su protivnički fiduciari.

Iz puljskoga kotara.

Danas ostavi nas veliki sudac, veleštovani gosp. Bogdan Trmec, da zauzme u Šefanu istu službu na veliku radost slovenskoga naroda. Podele je ovde u tom neharom. Odvjetnik tri godine neumorno radio, stavlja ovedeni sudbeni ured, kojega je našao u velikom nemaru, u podpuni red, dovršio mučno djelo zemljistih knjig — česa radi dobiti polovno pismo od Ministra pravosuđa —, audio svakomu pravedno, putio svakoga na sve što je pravo i posteno, preporučio svakomu miranu pogodbu bez pravde i advo-kata, ujdujno postupao s kmetom i gospodinom, s bogatcem i siromakom, u ured i na pojavu; jednom riečju, otvoreni temi iskreolim postupanjem stekao si veliku ljubav i štovanje svih seljakah prostranog sudbenog kotara vođnjanskog. Isti gradjani vođnjanski, tako zvani bumbari, izvan šestorice i redentorash — ljubaju ga veoma radi bezpristranosti i ujdujnosti.

»S njegovog ozbiljnog i visokog čela čitatelju moguće svakog: »Suum cuique.« »Svakomu svoje, pa tako on i govorio, učio, putio, studio, radio, činom potvrđujući. S Hrvatom govorio hrvatski, s Taljanom talijanski. Pravicu je ljubio a krivicu mrzio. et hic illae irae in castro irredeemptum.« (odatli mržnja iredeemtu proti njemu).

Jedan samo ide glas od ust do ust i među Latini: Neimasmno nikada takovog sudca u Vodnjanu, niti ga budemo ikad više imali. Jedva su njima naprav upoznasmto a on s nama i našim tužnim stanjem, eno jurov na

S tokom kvarnačkih.

Dobili smo iz Krka vrije dopis, koj nám opisava — da se blize kod onđešnjih izborih za Poreč, mi bi je rado sva tiskati, da nam to dopušta, ukaz prostor našeg itela i državnog odvjetništva, kojega nas je stalo metati na silo i na rešeto. Neka se stoga naši čitatelji zadovolje il osvete a to će nam pokazati njegov zastupnički rad.

Vama pak dični hrvatski birači budi čast, što se složiste u toli umnom kandidatu, što ga svojim preglastis i oda-braste.

Kastavci Vološčani Lovranci i Mošćenici-birači koji osvjetljuju hrvatstvu lice u ovom kotaru, koji ostaste vieri i postojani uprzeski pretjani, grožnjima i nudjenjem deštačam slava Vam i Živilj.

S tokom kvarnačkih.

Dobili smo iz Krka vrije dopis, koj nám opisava — da se blize kod onđešnjih izborih za Poreč, mi bi je rado sva tiskati, da nam to dopušta, ukaz prostor našeg itela i državnog odvjetništva, kojega nas je stalo metati na silo i na rešeto. Neka se stoga naši čitatelji zadovolje il osvete a to će nam pokazati njegov zastupnički rad.

Jedan samo ide glas od ust do ust i među Latini: Neimasmno nikada takovog sudca u Vodnjanu, niti ga budemo ikad više imali. Jedva su njima naprav upoznasmto a on s nama i našim tužnim stanjem, eno jurov na

»Pis nam iz Punta A. Žla pok Mika: Radio sam se 1837; bio sam širon svita, vidi sam vugno i vuogo, ali fakovovo vrzago još viđio nisam, što sam vido dne 20 lipnja, kad su bili izbori za poslanika u Poreč. U jutro onoga dana naši slavni i dični Puntari kao da oti poletici k vodrom nebu uputile se, koji po moru a koji po kopnu u Krk, zovući se slavonijom hrvatskom iščitom; a all' zaudul! Njihov hrvatnost uništili a ništa jerbo hudoča iz pakla neće pak neda. Krčani pogazile našu slavno imo; ali ništa zato. Mi gaziš po njima svaki dan, jerbo smo ved kupili pol Velje, Uredn.

ostavlja; Znamo bo, da u Vodnjanu pravičnoj sudske ostanke neima radi spiskarjih talijanskih i kraljevskih tolomaša, koji viču: italiano, istriano e mal.....

Da je tomu tako, neka svedoči dogadjaj. Na spasovo, to je 3. maja ove godine, kad se veliki sudske gospod Bogdan Trnovec desio u Tistarun obiteljskim poslovom, Talijani u noćno doba sve nadpisne ploče iznad vratah c. kr. suda i c. kr. porezne ureda u Vodnjanu, koje bijaha pišane u trije jezici: njemačkom, hrvatskom i talijanskem polupaše.

Nu 28. maja odvezao se o petoj uri poslije podne g. Trnovec parovozom u Trst. Čim otiđe ovaj o četvrtoj uri iz ureda, pokupiće se njegovi bivši podredjeni činovnici u istom c. kr. uredu okogromne cuture vina, to stadeća ga „juhački“ pitic od radosti radi polazka njihovog — za njih doista predobrog — česa, dočim su pod pisti stol otlaščavajući sudske vodu prolijevali, u znak mržnje i prezira.

Na 27. junija „nespašenči“ opili veseljem izborne pobjede u Vodnjanu prijeđivaju velikom sudsči i drugim redoljubom faksinske demonstracije i insultacije, koje je ipak načelnik Šbiš za doba zabranio. Ali nemogu tada izvesti svoju prostakiju namisao, nakaniči oni, kod polazki izpratiti vriednoga i zasluznoga sudske prostakinskog insutiranjem. Nu on obavešten u sgodno vremje o gnusnijem namjerah gnusnije prostacione gospodiske, otiđe u novi zavlačaj pozdraviv se samo sa svojimi prijatelji, nehtujući iridentističkoj sukari vodnjanskog pružiti prigodu, da činom javno počake svoju „avitu rozezzu“ italijanu.

POGLED PO SVIETU.

U Tratu, 15. srpnja.

Dočim je zavladala više manje u svih europskih državah takozvana mrtva sezona, vlada kod nas prilično živahan život. Nedavno minuli izbori u pojedine pokrajinske sabore, sazovi i rad njeckojih sabocata ulieveju u ovo sporno doba mješto života u pospane odnošaje. Tirolski i dolno austrijski sabori su nakon kratkog zasjedanja zatvoreni; česki, dalmatinski i kranjski počeli su tekar saborovati a ostali će se tekom ovog i dojdudog mjeseca sazvati na razpravljanje.

Zanimive su napose razprava onih triju poslednjih saborova, Česi, dosada ujek na manjinu stlačeni, izvoštio si prigodom poslednjih izborih narodnu većinu koja jih po broju pučanstva kraljevine Česke ide. Oni bi mogli svom bivšim tlačiteljem vratiti šilo za ogajilo, nu oni toga nećine, da pače usuprot, pokazuju toliko samozataje toliko pomirljivog duha, da će napokon taj postupak babate inače Niemece razoružati morati. I braća Slovenci imadu sada u kranjskom saboru ogromnu većinu kojom se zista neće u spake svrhe služiti kao što su se njihovi protivnici Niemci svojom većinom služili, već će sve sile uložiti na boljak svoje pokrajine.

Dalmatinškim Hrvatom — prem imadu većinu u saboru neide posao od ruke kao što bi morao ići. Tamo se urotila takozvana srbska stranka sa talijanaši te spojenimi silami jurišaju na narodnu većinu. U tom poslu pomaže hrvatskim protivnikom ona vlast koja bi morala gledati na broj zastupnika i gledati na interese koje ti zastupnici zagovaraju, njih svimi silama podupreti.

Naš sabor sastaje se dne 16. kolovoza u Poreču; jošte se ništa nečuje dati će mu bit prvo zasjedanje kratko ili dugačko.

Svake skoro godine pojavlja se na izoku u ljetno doba nemili gost t. j. kralj (kolera). Ove godine žalobože zahvatilo je bolje nego obično. U egipatskih gradovih osobito u Dalmaciji i u Mansurah umire naroda na stotine od te pogibeljne počasti. Sve države poprimile su najstrožija sredstva, da se kralj na Egipt ograniči, dotično da se neuvrće u ostale europske pomorske gradove. Najbolje sredstvo proti kraljiju je čistoća, stoga

valja, da se sve ono, udstrani i očisti što prouzorkuje smrad i nedostouđu. Napose valja na to paziti u gradovima i selih, gdje je mnogo naroda zajedno sjajeno. Treba čistiti i izrađiti stanove, poljevati ulice i smetišta valja da budu prazna i daleko od stanova namješćena.

Pomorske države europske upeljale su radi kraljeva kvarantene t. j. svaka ladja koja dodje iz okuženih krajeva, mora sa putnicima i sa teretom u posebne luke, gdje se po više danah zadrži, da se tako počast izječaoga mjesto u drugo neprenesu. Čim prodje prepisano vreme kvarantene i nepovjivali se nijedan slučaj kraljeva, bude ladja slobodna te može dalje kamo njoj je cilj.

Franina i Jurina.

Fr. (Stoji pod balidrom) — u Lindaru bilo gledajući svoj popljuhan klubučić i viđući. Baligrde hudoča mi je ov moj lepi klubučić s ovim gnjušom od pljuka posporkala! Pr. bijo! Ča nima komo drugamo tu pokrjuši zimetat, nego jušto na me? — se tuktu po žepu, da imaju beši. Ča nemorju jednu špudarliju kade prokušat? — bu mogli nam reć, ki smo gladni i štraconi, bi njim ju bil Žaneto stotri; samo neka već na mojem poštenu klubučelu nedšenjanju rož, zač nisam već mladi, da cu rože nosit, a najmanje pak takove. Drugačije demo per la galija po novoj mode prest i plesat. Po purana kega nosim gospa, zgora mastine intereš, cu počet ... uj du počet šprunat!

Ju. (Dopridi i ga prime za ruku). Ča je, ča je Franisu per lamor de tril? — ča se si tako razkokođakali? — bi reć da ćeš skoža skožu. Mašeš s temi suholicami, kako da ćeš cel svet pomlatiti. Da te ki vidi, ki te nepozna, bi rekao, da ti jedno kolo... te me razumeš... kako čaušuš. Umri se no, pak povej da tij ki zapre!

Fr. Još pitaš, ča mi je? Ča su ti očali oči pokvarili kako i pazijskoj gospode, da nevidiš, kako su mi sbalidora moj klubučić bio spljukom nacifrali. Jat jušto ovoj pršće, ka se zovev Franina.

Ju. Ti ljudi imaju manje kriljance nego buha repa; ča njim k vraniju šusta va glave puknula? Još brečiš (psk) od mojeg prijatelja »Miškatočić« ima više kriljance, nego oni, zač kada mu se taneši, gre pod ognjišće ali pod škala. Pak još govore, da se od njih moramo vaditi krijanou talijansku. Po Trtaju nećemo tega, aš bismo onda sposobni bili kako osal tovaru.

Fr. Odpri sada uše na veli portun da još i ovu čuješ. Neka tičica je počela i ovde žvrgujat: »Viva l'Italia!« al ja san njoj rekao, da neka nemislí da smo va Čoze ako i je va Lindare je dan peškador. Da se razumeš va jogačiju al va napu, bin ti pokazao da je Lindar wa Auštrijski i dā mi imamo svojega cesara i kralja. Al ča ćeš, kada si brižna zapućena sprada i žada, ako i si »frajlica«.

Ju. Morda je ta »diva senica« (seničić) on vražić od maličini, ku mat šalje va plovaniju po jutru, kada njim ki oboli, al kada njim pride fureši i od ke mat zimlje samo 42 po sto intereša i jušto za kompliment, kakovegove puranica al par kapunić.

Fr. Ma baš! to tij ona,

Ju. Molimo soće naši i zdravu Mariju, da njoj Bog promeni al prosvati... (Pomolje se). Još jedan... soće naši i zdravu si da bi nas Bog očuval od kuge, ka je prišla na kokos (mole).

Fr. (Zlamenuje se). Hod s Bogom, kakova kuga?

Ju. I ti neznaš, da je ovde nekoj familije va par dan pokrepolo 10. kokos za seini jaji. Buzdrone! Ča misliš, to ni sprton... Ovdje se pogovarači neki tr neki Talijani, ki više razumeju (?) nego mi „čavli“, da je to kaštig božji zač da ta familija, premda je gospodarska, nici neškrbi za nespaseno kralje... za spašeno nebesko kralj... kako se ono, aha! za nespasenu Italiju. A vidi se to po ten, aš kokošan nisu nič davali jst nego sredica a za krepanoj kokosu se je našlo turkinje. Odkud je prišla ta turkinja, kad su kokoše bile zaprite na korte? Biga si vrag? Ki žuna... da ni... morda...? Ta li približno onoj svetega pisma; »I prišao tij neprijatelj i posljal je mej šenici... Fr. Pat, muči l-zač će te ki nuncijat.

• • •

Fr. Kamo te vavek bodao nosi, trte nosi nis te vidi već dugo vremena.

Ju. Ča misliš, da sam ja pod kokošom zležen, da ću vajki doma ležat.

Fr. Onda manjko povej kamo si bil zaklatis.

Ju. Bi sam ti 28. t. m. va Pazinje, i sam čul, da je Šljur Pepić parčić jedan vell obed, i da je činil spec za sve gladne i ždene hrvatske talijane jedno malo živinje dugačkih uslij, te jst tu neobljenu jestbinu predstavili, za koju govore, da je bila eladja nego najbolje frigana zelđevina.

Fr. Čuješ Jure! Bi videl va Pazinje i onoga Novčančana s klubučidom od sukna, kratkimi bragišćima, i ki nima kuće devetinjest prat na svom od peti do glave potaljaničenom telu.

Ju. Ča njega? Sam ga videl i poznam ga kako blebac na place. Ča neznaš, moj dragi Frušić, da on bi se pruda za soldić.

Fr. Čul sam da je taj kmetski vuk osam ceilih dan bez pristanka bellini buletin sive po Novakih hodil i osamnojest kmet aveljimi laži za talijansku stranku predobil, budući da brižni kmeti nis slabu neuslutjuhu, te jih pripeljal na »bilegle« ili kako se pull nas govoril »glister« ka Šljur Pepiću.

Ju. Čul sam, čul ja sve to; ali ni samo takov, nego još imamo jenega, kega bi treba da malo spoznaš.

Fr. A ču jo to za jedan?

Ju. To je on otrok s belim klobukom od pana na glave i brubicom pod bradom. Neki malji muž.

Fr. Dunke se i ja mišla va balotacijone?

Ju. Tako da bi ne, da biš ga bil videl, kako je i on tekal s punum škatulun tabaku po Pazinu, i svakemu, kega je ariši, ponuja prezu i mu pošaptal par besed poli uho.

Fr. Dunko je i on puli Šljur Pepića na obed bil?

Ju. Ma! Još to me greš pitat; kako bi bilo, ku nebli i on kakov pijatić obližat i prateva njam si namazal.

Fr. Bog daj da bi biguli celli s njih prišli

Razgovor medju Tonom i Mikulom

pred crkvom u Sbandaju.

Toni. Ala dragi moj Mikula greš volja u Poreč?

Mik. Ne grom nō moj dragi barba Toni, nego ću biti tote poli svete maše.

Toni. Ma znaš sinko, da ako misliš tote u Sbandaju biti poli svete maše, da tote ni drugačja predika nego hrvatska.

Mik. A Bože moj barba Toni ča nis i ja vajja hrvat.

Toni. Mislim da nē, jerbo ta prvi dan sam čuo u našem Poreču biti fuješ da Križanci svi da su Talijani.

Mik. A ča je vrag to pisa, ter mi se čini da uprav na Križančinu poli nas neumljuiš jedna besida pisnuti talijanski izuzamši jedno dvi ili trih krajnja, a kamo li da smo Talijani.

Toni. Ei sinko to mi ti sada govoris ali znaj da fuješ ne lažu, jer se u njih pripovida, da kad ste to male danash nazada bili povjerenike u Tinjanu koji su imali izabrat deputate u

Pazinu za pokrajinski sabor u Po-

reču, da vi Križanci ste izabrali samo Krnjele i Talijane.

Mik. Istina je istina dragi barba Toni, da smo mi Križanci izabrali samo Krnjele i Talijane, i s tim smo uvredili naše sudrige poštene Tlojance i Supetarce, ali neka znaš, da tomu nismo krivi mi.

Toni. A po rane Bože, Bog mi grube proste potle sam reka, da ča je krivo, nego vi.

Mik. Barba Toni moj, uprav vrag je krv, zač moreš i sam znati, da strah je vrag; i došao je Pepić dan prid izbori k nam, jedne dñinje da dođemo u Okmačice, a druge u Tomišlje i onamo jednina i drugim zastrašijo da moramo izabrat, samo Krnjje le koji te moč same talijanske deputate izabrat, a što pak ni moga učiniti Pepić, to pak učinio je naš plovjan pre Ive.

Toni. Božel Vaš plovjan je dakle valja i on Knežeja a ne Istrijan.

Mik. Ni Knežeja ne, nego je puno gorji i huji od krojela zač je Pazinac.

Toni. Pazinac govoris, a ča Pazin pak nij više mesto hrvatsko?

*Mik. E dragi moj, ne da ni više Pazin mesto hrvatsko, nego zaližože sada je Pazin nastao Turia zač sada se akoro svaki dan javno više po ulici Pazinskeh. *Cicis l'Italia.**

Toni. Sotona jih zela. Ča Pazin nima više žandarab, niti c. k. oblasti?

Mik. Ima imo barba Toni jednoga i drugoga, ali kako kažu, svejedno da tu nesreća neće mirovati ukoprem jib skoro svaki dan zatvaraču.

Toni. Dakle nn koji način možete poznati da je Vaš pre Ive jur natrušen s talijanskim duhom.

*Mik. E labko Toni moj, zač poslige što je tih dvajset lit kod nas, još nikad učinio nije da bi samo jednomu došla „Naša Sloga“ akoprem sino svijet narod hrvatski, nego još imamo mrzi na nju skoro kako i na sotunu, a druga je, da ostali župnici po ostalih plovjanjih proskribiraju svoje župljane s lipima i koristilma narodnime knjigama t. j. društvo *S. Jeronima*, a on žaližože samo sebavi „Cittadinom“ i Talijanskom „Istrionom“.*

Toni. Sada Mikula moj razumim fakto ta stvar gre, ali povi mi jošter začto imate toliko straha Pepića i vašega plovana?

Mik. Dragi moj barba Toni, ne samo mi, nego i ti bi se pripao jednoga i drugoga, da bi samo njim bio dužan kako smo i mi, zač Pepić za svoj dug a plovjan za crkveni, malo koje lito prodje da ne pride pokoj od hizlizija do smetljivosti.

Toni. Vidiš sinko, pripravlju se zemljiste talijansko pak poslige neka dođe....

Mik. Ma kad imamo mi tako dobrog Cara, reci mi za zdravo barba Toni pak. Sto bi koristilo svima onima koji teže na ta način, da nas »spasite« osvoji?

Toni. To bi ti bilo tako; jurve od već vremena svih naših izdajice su imena upisana u Turinu i u Rimu u zlatnih knjigah kod svih onih koji su žalovali smrt Oberdanca koji je bilo naučimo himbeno pogubiti našega premilostivoga Cara, a druga je, da misle sve naše izdajice, da kad bi nas nespašena Italija osvojila, da onda oni bi nastali noš knezovi a mi njihovi robovi.

Mik. Kad je tomu tako a ja bi pisao našemu premilostivom Caru i kralju ovako:

Vaše Veličanstvo!

Premilostivi Gospodarn.

Istarski Hrvati, uvek vjerni podaci Vašeg Veličanstva, scienimo se presretom! što danas imamo Vaše Veličanstvo za svojega premilostivoga i pridobrige Vladara, zato i odričemo se svakoga budobnoga napadanja i marnjanja nespašene Italije, koja počela svoje žile! po

